

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2567

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้นำแนวคิดของ องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต (สพข.) และสถานีพัฒนาที่ดิน (สพด.) ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้สถานีพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-2
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-4
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-8
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-1
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	8-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม	2-3
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	4
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	7
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมปี 2566	7
2-5	รายได้ - รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ปี 2567	8
3-1	สมบัติดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	3-2
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	6-4
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572	7-4
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-6
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-7

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1	ขอบเขตการปกครองตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	2-1
2-2	กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดนครปฐม	2-3
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	2-6
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	3-3
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	4-4
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	6-5

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการ พัฒนาอย่างยั่งยืน...

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วย ชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุทธศาสตร์แผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผน การใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นและอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy:BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566–30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟัง

ความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของเขต เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสถานภาพของทรัพยากรของตำบล

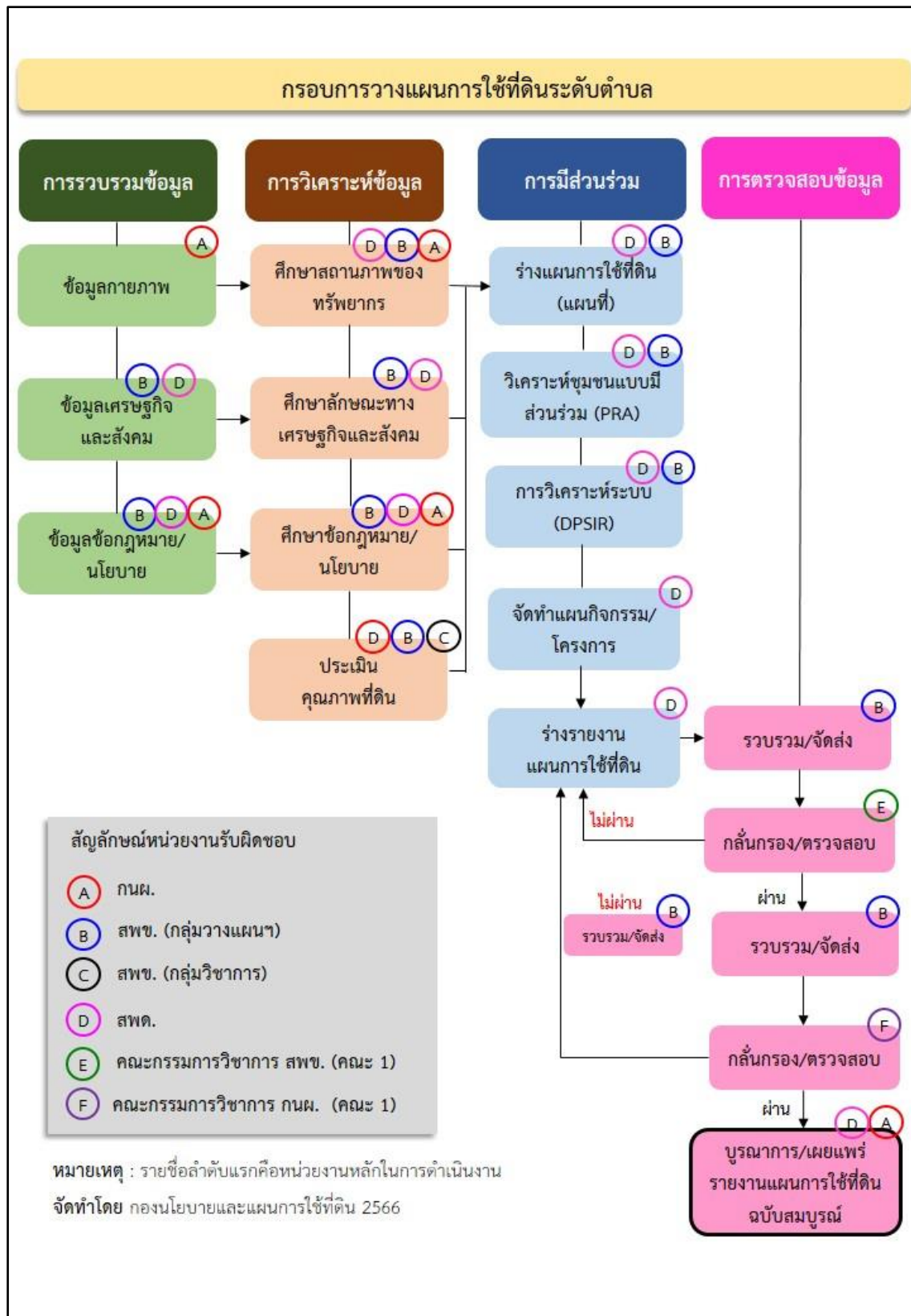
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“เศรษฐกิจก้าวหน้า การศึกษาก้าวไกล บริหารงานโปร่งใส ใส่ใจสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมสุขภาพของชุมชนตำบลคลองใหม่” (องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่, 2566)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

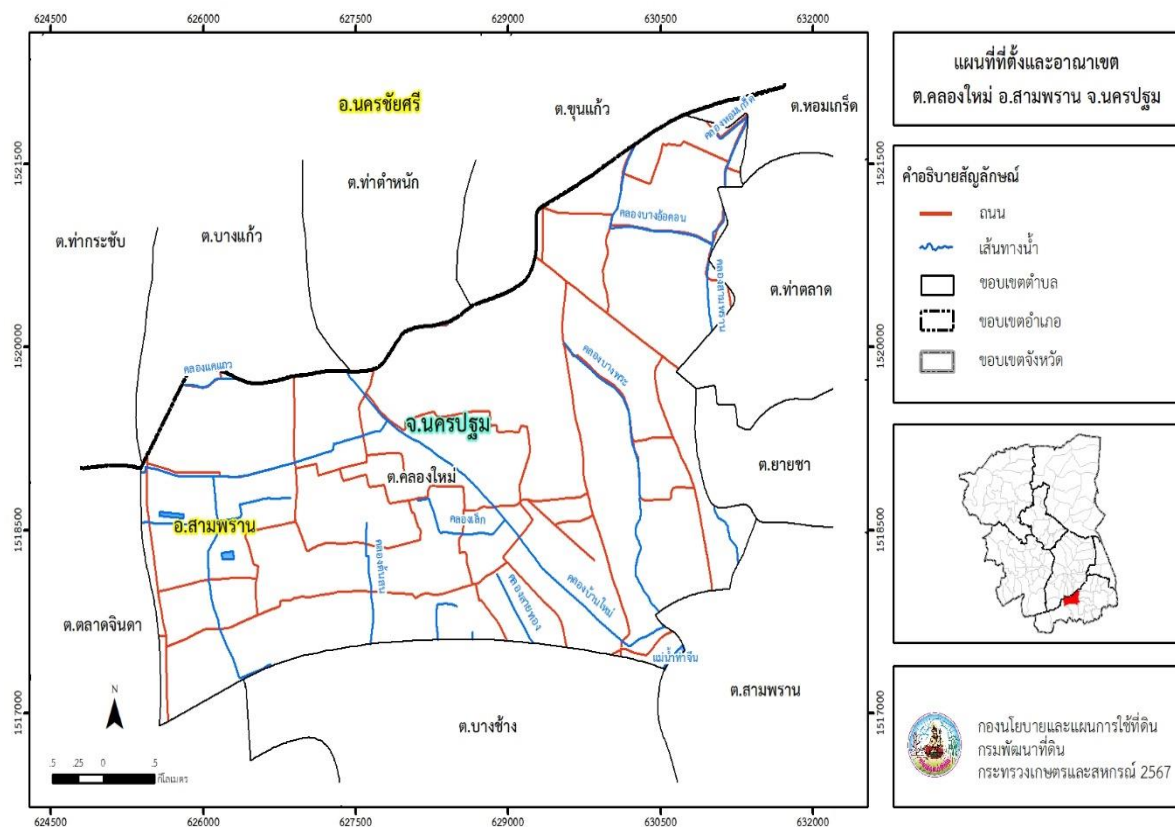

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอสามพราน มีพื้นที่ประมาณ 16.76 ตารางกิโลเมตร หรือ 10,477 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลบางแก้ว ตำบลท่าตำหนัก ตำบลขุนแก้ว อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลตลาดจินดา ตำบลบางช้าง ตำบลสามพราน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลหอมเกร็ด ตำบลท่าตลาด ตำบลยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลท่ากระชับ ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
(ที่มา : กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน 2567)

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านบางพระ	หมู่ที่ 5 บ้านคลองใหม่
หมู่ที่ 2 บ้านคลองใหม่	หมู่ที่ 6 บ้านสะแกเล็ก
หมู่ที่ 3 บ้านคลองใหม่	หมู่ที่ 7 บ้านบางพระ
หมู่ที่ 4 บ้านดอนทอง	

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ทิศตะวันออก บางส่วนติดแม่น้ำท่าจีน และมีคลองธรรมชาติ คลองขุด คลองชลประทานไหลผ่านที่สำคัญ เช่น คลองบ้านใหม่ คลองต้นสน คลองสามพราน

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537 – 2566) พบว่า ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 28.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 36.4 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 19.5 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 1,048.6 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 112 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 224.4 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 19 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี พ.ศ.2537-2566 ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดนครปฐม ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงกลางเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่กลางเดือนสิงหาคมถึงต้นเดือนพฤศจิกายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤศจิกายนถึงปลายเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

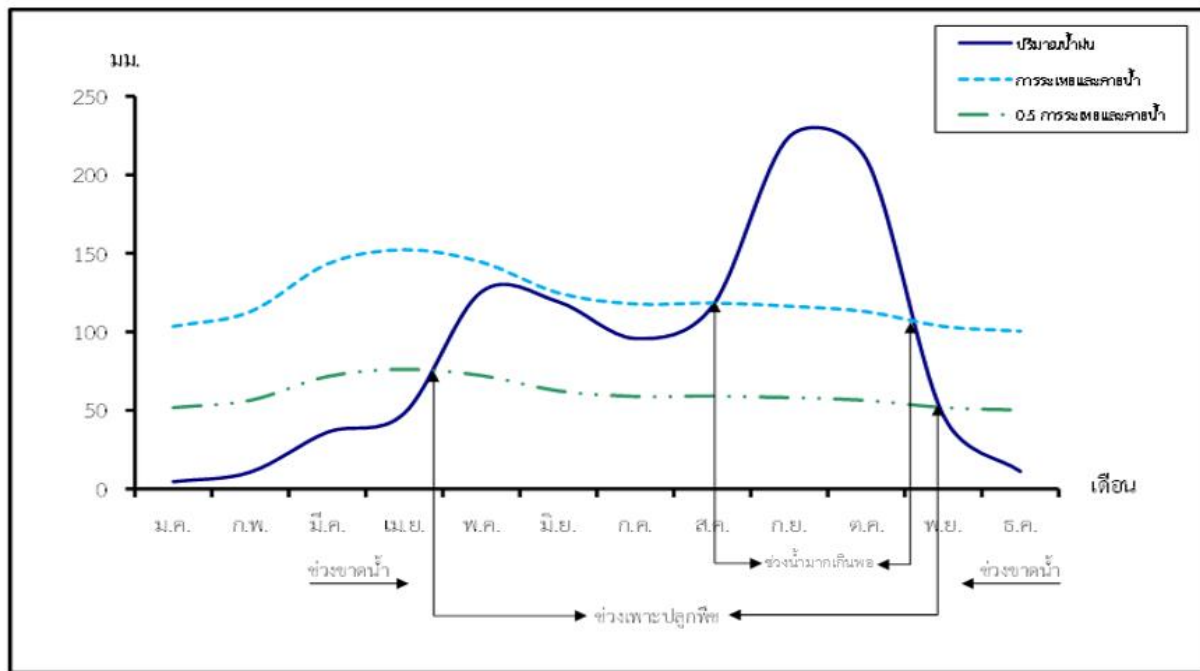
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดนครปฐม¹

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ² (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	19.5	31.2	25.1	75.0	4.6	1.5	103.5	4.6
ก.พ.	21.5	33.5	27.3	75.0	10.7	1.4	112.8	10.5
มี.ค.	24.0	35.4	29.2	74.0	36.1	3.2	143.2	34.0
เม.ย.	25.0	36.4	30.2	74.0	48.2	4.7	152.4	44.5
พ.ค.	25.2	35.8	29.9	77.0	125.5	13.1	144.5	100.3
มี.ย.	25.0	34.7	29.2	79.0	119.2	14.5	124.8	96.5
ก.ค.	24.6	34.0	28.7	79.0	95.8	16.0	117.8	81.1
ส.ค.	24.5	33.9	28.5	80.0	116.3	16.7	118.4	94.7
ก.ย.	24.5	33.5	28.2	83.0	224.4	19.4	116.4	143.8
ต.ค.	24.0	32.3	27.7	85.0	209.9	14.8	112.8	139.4
พ.ย.	22.4	31.6	26.7	80.0	46.7	5.6	103.5	43.2
ธ.ค.	20.1	30.5	25.0	76.0	11.2	1.7	100.4	11.0
เฉลี่ย	23.4	33.6	28.0	78.1	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,048.6	112.6	1,450.7	803.6

หมายเหตุ : ¹ เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

² จากการคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดนครปฐม

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2567) พบว่าสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

- 1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,088 ไร่ หรือร้อยละ 29.49 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หมู่บ้าน บนพื้นราบ โรงงานอุตสาหกรรม และตัวเมืองและย่านการค้า เป็นต้น
- 2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 6,659 ไร่ หรือร้อยละ 63.55 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้
  - 2.1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 527 ไร่ หรือร้อยละ 5.03 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว และนาไร่
  - 2.2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 33 ไร่ หรือร้อยละ 0.31 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พริก
  - 2.3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 3 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ปลูกเพื่อการค้า
  - 2.4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 4,715 ไร่ หรือร้อยละ 45.00 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ฝรั่ง มะพร้าว และฝรั่ง/ชมพู เป็นต้น
  - 2.5) พืชสวน มีเนื้อที่ 925 ไร่ หรือร้อยละ 8.82 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผัก และพืชสมุนไพร เป็นต้น
  - 2.6) ฟุ้งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 8 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ฟุ้งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก
  - 2.7) พืชน้ำ 1 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ผักบุง
  - 2.8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 447 ไร่ หรือร้อยละ 4.27 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำไร่

3) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 84 ไร่ หรือร้อยละ 0.80 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ บ่อน้ำในไร่นา แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง และคลองชลประทาน

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 646 ไร่ หรือร้อยละ 6.16 ของพื้นที่ตำบล ทุ่งหญ้าธรรมชาติ พื้นที่ถม และพื้นที่ลุ่ม เป็นต้น

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

A100	นาร้าง	46	0.44
A101	นาข้าว	481	4.59
A229	พริก	33	0.31
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	3	0.03
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	141	1.35
A401	ไม้ผลผสม	271	2.59
A402	ส้ม	6	0.06
A405	มะพร้าว	908	8.67
A405/A407	มะพร้าว/มะม่วง	4	0.04
A405/A411	มะพร้าว/กล้วย	17	0.16
A405/A414	มะพร้าว/ฝรั่ง	21	0.20
A405/A427	มะพร้าว/ส้มโอ	32	0.30
A407	มะม่วง	248	2.37
A407/A411	มะม่วง/กล้วย	18	0.17
A408	มะม่วงหิมพานต์	4	0.04
A411	กล้วย	121	1.15
A411/A413	กล้วย/ลำไย	11	0.10
A411/A414	กล้วย/ฝรั่ง	10	0.09
A411/A418	กล้วย/ชมพู	9	0.09
A413	ลำไย	244	2.33
A413/A414	ลำไย/ฝรั่ง	18	0.17
A414	ฝรั่ง	1,389	13.26
A414/A418	ฝรั่ง/ชมพู	791	7.55
A417	กระท้อน	7	0.07
A418	ชมพู	300	2.86
A422	มะนาว	126	1.20
A427	ส้มโอ	13	0.12
A428	ละมุด	6	0.06
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	16	0.15
A502	พืชผัก	333	3.18
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	410	3.91

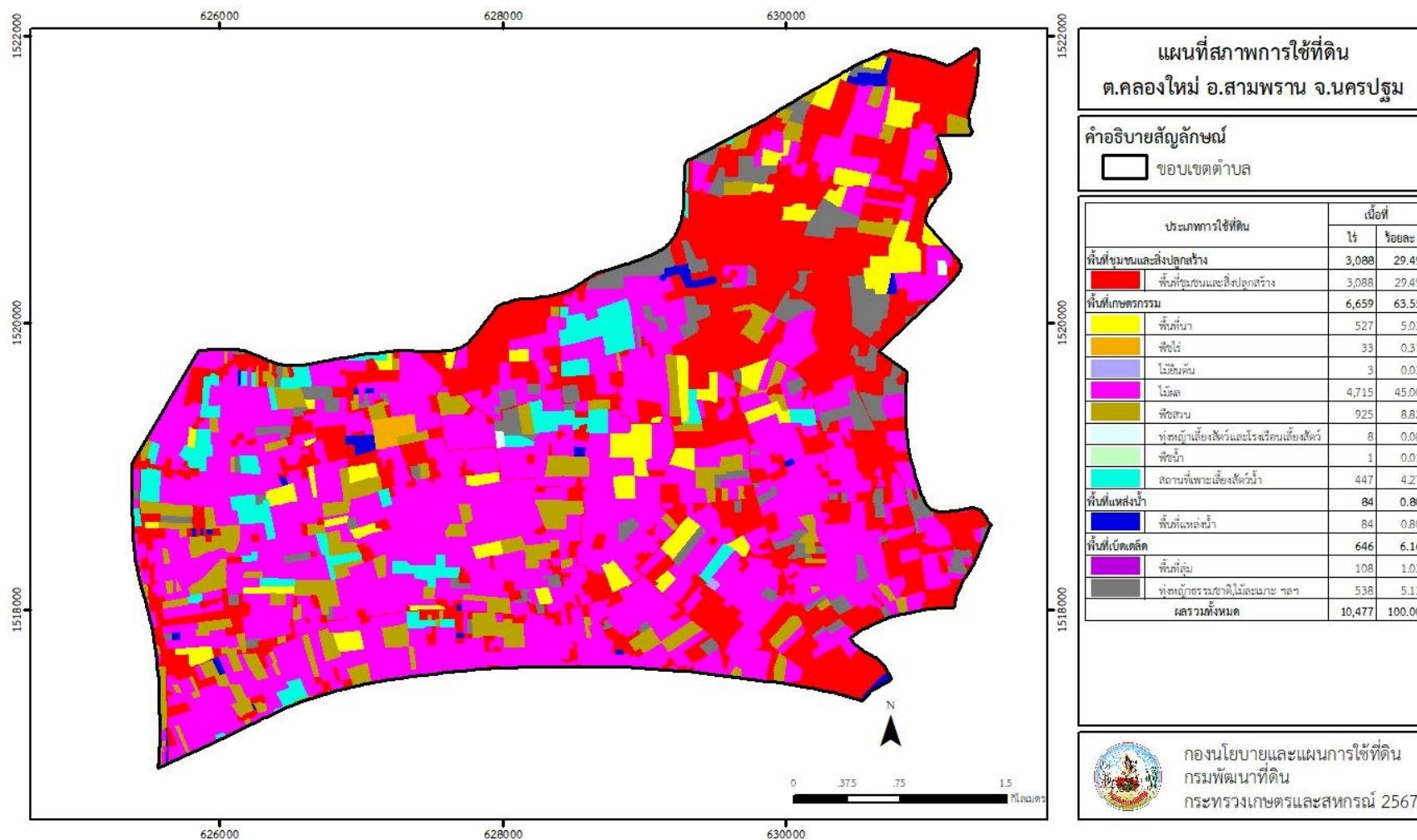

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

A504	ongun	17	0.16
A505	พริกไทย	3	0.03
A509	พืชสมุนไพร	146	1.39
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	4	0.04
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	4	0.04
A806	ผักบุง	1	0.01
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	52	0.50
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	251	2.40
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	144	1.37
		6,659	63.55
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	340	3.24
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	43	0.41
M201	พื้นที่ลุ่ม	108	1.03
M405	พื้นที่ถม	155	1.48
		646	6.16
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	514	4.91
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,634	15.60
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	74	0.71
U405	ถนน	142	1.36
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	718	6.85
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	2	0.02
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	1	0.01
U605	สถานีบริการน้ำมัน	3	0.03
		3,088	29.49
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	6	0.06
W202	บ่อน้ำในไร่นา	76	0.72
W203	คลองชลประทาน	2	0.02
		84	0.80
		10,477	100.00

ที่มา: กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2567)

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลคลองใหม่ มีประชากรรวม 12,646 คน แยกเป็นชาย 6,112 คน เป็นหญิง 6,534 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 754.39 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 5,722 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 548 ครัวเรือน หรือร้อยละ 9.58 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 5,174 ครัวเรือน หรือร้อยละ 90.42 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพรานจังหวัดนครปฐม ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลคลองใหม่	5,722	6,112	6,534	12,646
หมู่ที่ 1 บางพระ	656	647	708	1,355
หมู่ที่ 2 คลองใหม่	1,169	1,095	1,183	2,278
หมู่ที่ 3 คลองใหม่	769	797	825	1,622
หมู่ที่ 4 ดอนทอง	271	452	478	930
หมู่ที่ 5 คลองใหม่	461	610	625	1,235
หมู่ที่ 6 สะแกเล็ก	1,498	1,636	1,751	3,387
หมู่ที่ 7 บางพระ	898	875	964	1,839

ที่มา: กรมการปกครอง (2566)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด¹⁾	5,722	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	548	9.58
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มากขึ้นทะเบียนฯ	5,174	90.42

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 10,477 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 5,722 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 1.83 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรม 6,659 ไร่ หรือร้อยละ 63.55 ของเนื้อที่ตำบล (ตารางที่ 2-2) และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 12.15 ไร่ เนื้อที่ของตำบลรวมต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพในตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำสวน เนื่องจากจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 548 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับการปลูกฝังมากเป็นอันดับหนึ่งรองลงมา ได้แก่ มะพร้าว และข้าว เกษตรกรยังมีการเลี้ยงสัตว์โดยส่วนใหญ่เลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อบริโภคและจำหน่าย นอกจากนี้ยังประกอบอาชีพค้าขาย และรับจ้างทั่วไป

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลของกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2566 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 302,524 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 92,858 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 136,959 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 42,039 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 165,565 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 50,820 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลคลองใหม่	282,391	9,784	6,715	3,634	302,524	92,858	136,959	42,039
หมู่ที่ 1 บางพระ	359,870	113	2,034	0	362,017	122,753	172,928	58,636
หมู่ที่ 2 คลองใหม่	197,273	1,364	0	0	198,636	63,242	82,673	26,321
หมู่ที่ 3 คลองใหม่	131,529	14,614	23,054	15,742	184,939	57,659	137,780	42,956
หมู่ที่ 4 ดอนทอง	385,891	917	0	0	386,808	92,360	44,317	10,582
หมู่ที่ 5 คลองใหม่	365,678	41,717	6,575	212	414,181	133,534	224,638	72,424
หมู่ที่ 6 สะแกเล็ก	306,574	854	417	21	307,865	95,958	130,311	40,616

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2566)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูล ไม่พบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่

3.1.2 ชั้นคุณภาพพุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพพุ่มน้ำในพื้นที่ คือ พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 10,477 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลคลองใหม่ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) มีปริมาณน้ำฝนรวม 1,048.6 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลคลองใหม่ มีแหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองแคแถว คลองต้นสน คลองบางช้าง คลองบางพระ คลองบางอ้อคอน คลองบ้านใหม่ คลองประชานาถ คลองเล็ก คลองสามพราน คลองสายทอง คลองหอมเกร็ด และแม่น้ำท่าจีน

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลคลองใหม่ มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 18 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบหน่วยแผนที่ดิน 2 หน่วยแผนที่ดิน เป็นดินในพื้นที่ลุ่ม ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Dn-cA ชุดดินดำเนินสะดวก มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 10,226 ไร่ หรือร้อยละ 97.60 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Tb-cA ชุดดินธนบุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 251 ไร่ หรือร้อยละ 2.40 ของเนื้อที่ตำบล

ไม่พบปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

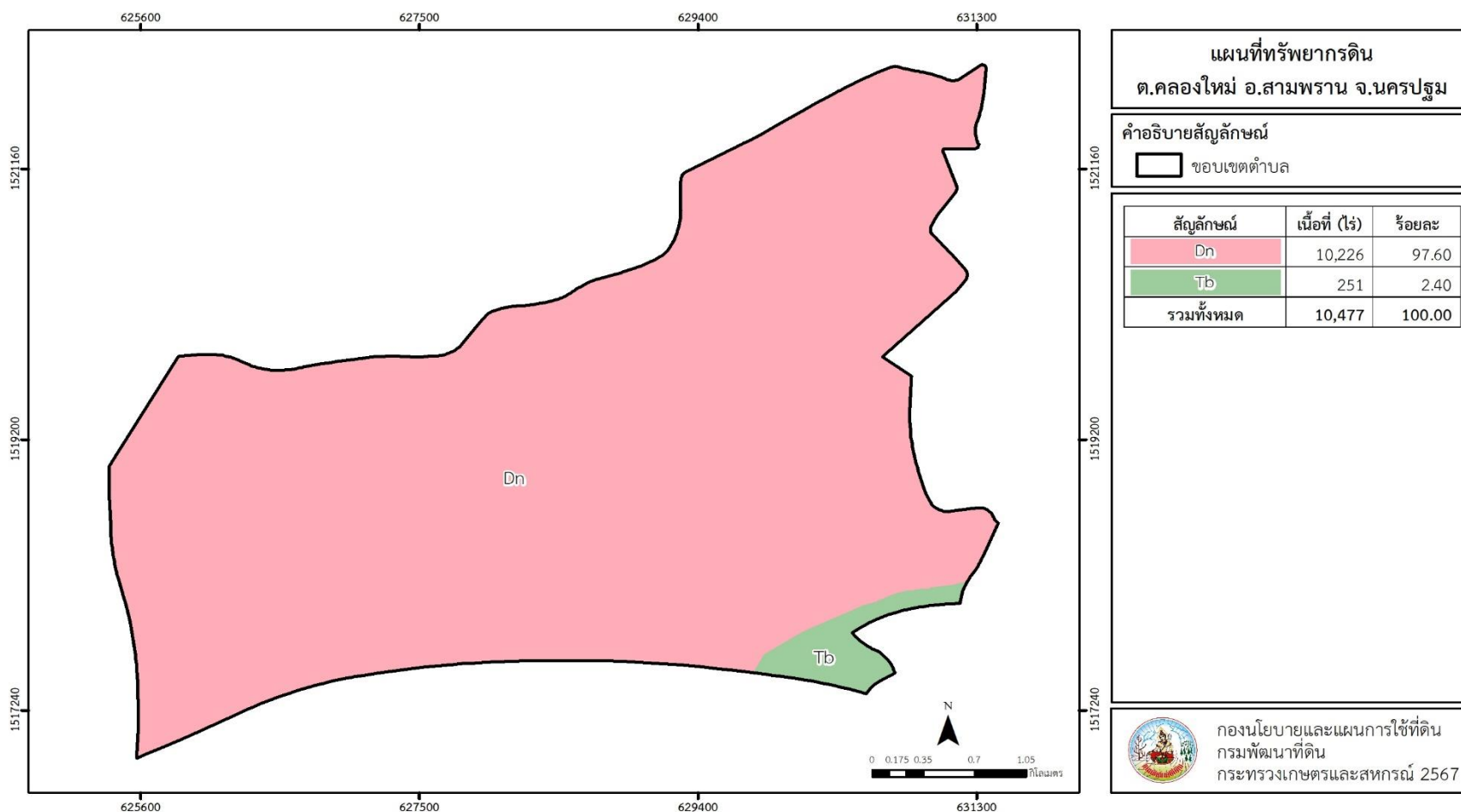
หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Dn-cA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	สูง	>20	>75	6.0-7.0	6.0-8.0	<2	-	10,226	97.60
Tb-cA	0-2	>150	เลว	สูง	>20	>75	6.0-6.5	7.0-8.0	<2	-	251	2.40
รวมทั้งหมด											10,477	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2567)

แผนการใช้ที่ดินตำบลสามง่าม อำเภอคอนท่อม จังหวัดนครปฐม

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

(ที่มา : กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน 2567)

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลคลองใหม่ คือ

- 1) ทรัพยากรดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) ขาดแคลนทรัพยากรน้ำ
- 3) ปัญหาด้านพืช
- 4) ปัญหาชุมชน
- 5) ปัญหาด้านทุนการผลิตสูง รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร ของตำบลคลองใหม่ มีความต้องการ 5 ประการ คือ

- 1) แก้ไขปัญหาทรัพยากรดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำ
- 3) แก้ไขปัญหาปุ๋ยเคมีราคาสูง
- 4) แก้ไขปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืช
- 5) แก้ไขปัญหาการลดต้นทุนการผลิต

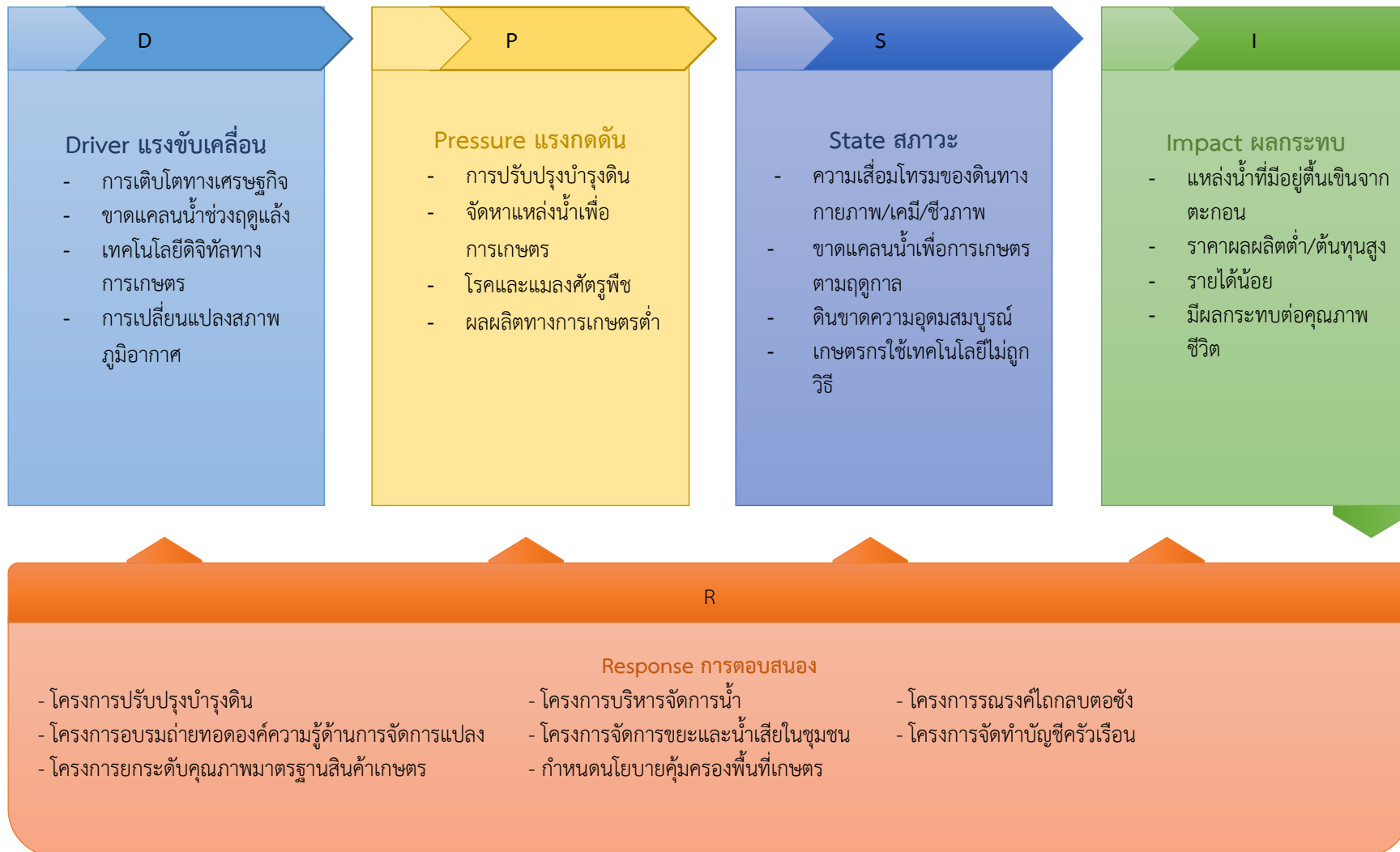
ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

- 1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ
  - การเติบโตทางเศรษฐกิจ
  - ขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง
  - เทคโนโลยีดิจิทัลทางการเกษตร
  - การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 4 ประการ คือ
  - การปรับปรุงบำรุงดิน
  - จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
  - โรคและแมลงศัตรูพืช
  - ผลผลิตทางการเกษตรต่ำ

- 3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 3 ประการ คือ
  - ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
  - ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรตามฤดูกาล
  - ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
  - เกษตรกรใช้เทคโนโลยีไม่ถูกวิธี
- 4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ
  - แหล่งน้ำที่มีอยู่ตื้นเขินจากตะกอน
  - ราคาผลผลิตต่ำ/ต้นทุนสูง
  - รายได้น้อย
  - มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต
- 5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
  - โครงการปรับปรุงบำรุงดิน
  - โครงการบริหารจัดการน้ำ
  - โครงการรณรงค์ไถกลบตอซัง
  - โครงการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการแปลง
  - โครงการจัดการขยะและน้ำเสียในชุมชน
  - โครงการจัดทำบัญชีครัวเรือน
  - โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร
  - กำหนดนโยบายคุ้มครองพื้นที่เกษตร

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลคลองใหม่ อ.สามพราน จังหวัดนครปฐม มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

1) ข้าวนาปรัง เกษตรกรส่วนใหญ่จะทำการปลูกข้าวนาปรัง เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนตุลาคม และเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมีนาคม

2) พืชผัก เกษตรกรสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี ในเขตชลประทาน ตั้งแต่เดือนมกราคม-ธันวาคม ยกเว้นช่วงน้ำท่วม พืชที่ปลูก ได้แก่ พืชผักผสม ไม้ดอก ไม้ประดับ คื่นช่าย กวางตุ้ง บัว

พืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว				←						→		
พืชผัก	←											→
	←											→

สัญลักษณ์   ↔   ช่วงฤดูปลูก
                               ⇄   ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกร่อง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และ คำนรณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือ กิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือ ปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความ เหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจน ต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ฝรั่ง ชมพู มะพร้าว มะม่วง กล้าย

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 5-2 ^๕ระดับความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

หน่วยที่ดิน	ฝรั่ง	ชมพู	มะพร้าว	มะม่วง	กล้วย
Dn-cA	N	N	S3o	S3o	S2s
Tb-cA	N	N	N	N	N

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

- o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
- n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
- s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดิน อย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพ โดยเฉพาะทางด้านเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมโดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนามการศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่นสามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้กำหนดออกเป็น 4 เขต ได้แก่ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ และเขตอื่น ๆ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วยเขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรม ภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วยประกอบด้วยเขตเกษตรกรรม 4 เขตตรง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมขั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภท 1) เขตประมง เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 6,658 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 64.12 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมขั้นดี พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตมากที่สุดในตำบล เนื่องจากมีระบบชลประทาน สามารถส่งน้ำช่วยในการปลูกพืชเพื่อทำการเกษตรนอกฤดูฝน โดยเฉพาะข้าวนาปรังและพืชอายุสั้นได้เป็นอย่างดี และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช ส่งผลให้มีความเหมาะสมต่อการเพาะปลูกในระดับสูงถึงปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2110) มีเนื้อที่ 527 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.03 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมสูงถึงปานกลาง และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง และบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่าง ๆ

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมขั้นดี ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) เป็นเขตที่มีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะระบบชลประทาน มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม ดัดข้อจำกัดจากลักษณะดิน ซึ่งมีสมบัติดินที่ไม่เหมาะสมบางประการ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2212) มีเนื้อที่ 4,715 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 45.00 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูกได้แก่ ฝรั่ง มะพร้าว และ ชมพู เป็นต้น

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2213) มีเนื้อที่ 3 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ไม้ปลูกเพื่อการค้า

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2214) มีเนื้อที่ 33 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.31 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูกได้แก่ พริก

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2215) มีเนื้อที่ 925 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 8.82 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน โดยพืชที่ปลูกได้แก่ พริกไทย พืชสมุนไพร องุ่น ผักบุง

3) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 447 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.27 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมงได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ

4) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 8 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.66 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และเขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2510) ปัจจุบันมีการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 4 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.62 ของเนื้อที่ตำบล โดยชนิดของหญ้าที่พบ ได้แก่ หญ้าเนเปียร์ แพงโกลา

(2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 4 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรือนที่พบได้แก่ โรงเลี้ยงไก่

6.2.2 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,089 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 29.48 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 2,365 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 22.57 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 719 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 6.86 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

(3) เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ (สัญลักษณ์ 3300) มีเนื้อที่ 5 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินที่นอกเหนือจาก 2 เขตดังกล่าวข้างต้น เช่น สถานที่พักผ่อน ท้องเที่ยว สวนสาธารณะ รีสอร์ท ระบบขนส่งมวลชน โบราณสถาน เป็นต้น

6.2.3 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 84 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.80 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 6 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 78 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.74 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.4 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 646 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 6.16 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ไม้พุ่ม พื้นที่ลุ่ม พื้นที่ถม เป็นต้น

ทั้งนี้ในเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) หากมีการปรับปรุงบำรุงดิน หรือปรับโครงสร้างของพื้นที่ให้เหมาะสม เช่น ยกร่อง จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำประเภทต่าง ๆ สามารถยกระดับเป็นเขตเกษตรกรรมขั้นดีได้ เนื่องจากมีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำไว้แล้วโดยเฉพาะระบบชลประทาน

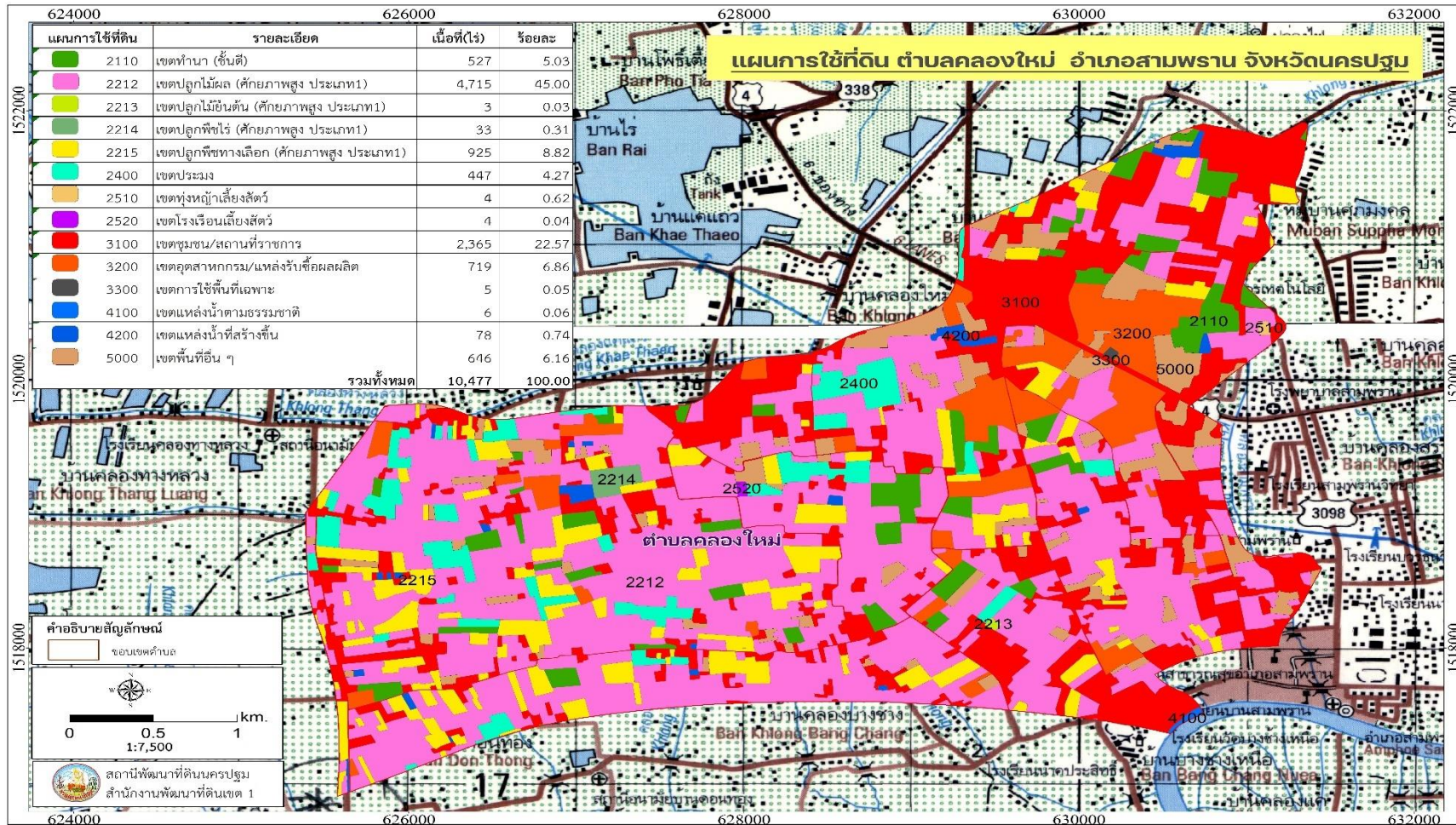
ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตเกษตรกรรม	6,658	64.12
เขตเกษตรกรรมชั้นดี	527	5.03
2110 เขตพื้นที่ทำนา	527	5.03
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภท1)	5,676	54.16
2212 เขตปลูกไม้ผล	4,715	45.00
2213 เขตไม้ยืนต้น	3	0.03
2214 เขตปลูกพืชไร่	33	0.31
2215 เขตปลูกพืชทางเลือก	925	8.82
เขตประมง	447	4.27
2400 เขตประมง	447	4.27
เขตปศุสัตว์	8	0.66
2510 เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	4	0.62
2520 เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	4	0.04
2. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,089	29.48
3100 เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	2,365	22.57
3200 เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	719	6.86
3300 เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	5	0.05
3. เขตแหล่งน้ำ	84	0.80
4100 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	6	0.06
4200 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	78	0.74
4. เขตพื้นที่อื่น ๆ (เขตเบ็ดเตล็ด)	646	6.16
5000 เขตพื้นที่อื่น ๆ	646	6.16
รวมทั้งหมด	10,477.00	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองใหม่ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดนครปฐม

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลคลองใหม่ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดนครปฐม

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568 ถึง 2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลคลองใหม่ ไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
- (6) การรณรงค์ไถกลบตอซัง
- (7) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์
- (8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- (9) การส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน (หมอดินอาสา)

2) การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้

- (1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำกลุ่ม-ดอน

3) พื้นที่แล้งซ้ำซาก มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น

(1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)

(2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

(3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

2) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด)

7.3.2 พื้นที่แหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบล คลองใหม่ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2567 ความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน ปรับรูปที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน และการแก้ปัญหาต้นทุนการผลิตสูง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลคลองใหม่ กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลคลองใหม่ในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม (2) ปัญหาต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูงราคาผลผลิตตกต่ำ ทำให้รายจ่ายมากขึ้นและรายรับลดลง ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชน

ปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดิน โดยในพื้นที่ตำบลคลองใหม่นั้นคุณภาพของดินเหมาะสมต่อการเกษตร และมีบางพื้นที่เกินปัญหาของดิน เช่น ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินเปรี้ยว ดินเป็นกรด ในส่วนของปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากมีการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นระยะเวลาอันยาวนานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป

ปัญหาต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูงราคาผลผลิตตกต่ำ ทำให้รายจ่ายมากขึ้นและรายรับลดลงโดยในพื้นที่ตำบลคลองใหม่ มีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ ส่งผลต่อการบริหารจัดการทางการเกษตรที่ดี การขาดแคลนปัจจัยการผลิตต่าง ๆ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่อยู่ในปัจจุบันแล้วสรุปได้ว่า ปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดิน และปัญหาต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูงราคาผลผลิตตกต่ำ ทำให้รายจ่ายมากขึ้นและรายรับลดลงนั้นจะต้องมีจัดทำบัญชีครัวเรือน การวางระบบการจัดการที่ดี โดยจัดทำโครงการ “โครงการพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ , โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่ม - ดอน ” ทั้งพื้นที่ตำบล ที่รวมข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาทั้งในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทาน การจัดการพื้นที่ควรพัฒนาที่ดินและระบบน้ำ ได้แก่ การขุดลอกคลอง ก่อสร้างสระน้ำ ฝายกั้นน้ำ คลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำหรือพรางน้ำป้องกันน้ำท่วม การขุดบ่อบาดาล ปรับ

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

รูปที่ดินปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต และการทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อให้การใช้ที่ดินสามารถใช้พื้นที่ได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์ทั้งตัวเกษตรกร ชุมชน ในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1.เขตเกษตรกรรมชั้นดี		
1.1 เขตพื้นที่ทำนา เนื้อที่ 527 ไร่	การปรับปรุงบำรุงดิน - การรณรงค์ไถ่กลบต่อซังพืช - การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	137,500 37,500 100,000
2.เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการสูง (ประเภท1)		798,750
2.1 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 4,715 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	173,750
2.2 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 3 ไร่	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	15,000
2.3 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 33 ไร่	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	45,000
2.4 เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 925 ไร่	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	3,750
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	25,000
	1.6 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	42,500
	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	42,500
	2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	625,000
	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	25,000
	2.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	600,000
3. เขตประมง เนื้อที่ 447 ไร่	การบริหารจัดการน้ำ	12,000
	- สารเร่ง พด.6 จุลินทรีย์ผลิตสารบำบัดน้ำเสีย	12,000
4. เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 4 ไร่	การปรับปรุงบำรุงดิน	500
	- สารเร่ง พด.6 จุลินทรีย์ผลิตสารบำบัดน้ำเสีย	500
	รวมแผนงาน/โครงการ	948,750

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
<p>1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.) เขตพื้นที่ทำนา เนื้อที่ 527 ไร่ 2.) เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 4,715 ไร่ 3.) เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 3 ไร่ 4.) เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 33 ไร่ 5.) เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 925 ไร่ 	<p>การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มศักยภาพการผลิต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (สนง.สหกรณ์จังหวัด) 2. โครงการเกษตรอินทรีย์ (สนง.เกษตรอำเภอ) 3. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร (สนง.เกษตรอำเภอ) 4. โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม) 5. โครงการการบริหารความหลากหลายชีวภาพ (ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัด) 6. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) (สนง.เกษตรอำเภอ) 7. โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (สนง.เกษตรอำเภอ) 8. ศูนย์การจัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) (สนง.เกษตรอำเภอ) 9. ศูนย์การจัดการพืชชุมชน (ศจช.) (สนง.เกษตรอำเภอ) 10. การผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ (สถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ) <p>การปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 2) โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด) 3) โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (สนง.เกษตรจังหวัด) 4) โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือก (สนง.เกษตรจังหวัด) 5) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 6) โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน (สนง.เกษตรจังหวัด) 7) โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด) 8) โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 9) โครงการธนาкарสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 10) โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ (สนง.เกษตรจังหวัด) 11) โครงการศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด) 12) โครงการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต (สนง.เกษตรจังหวัด)

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

	<p>13) โครงการผลิตและสนับสนุนหัวเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืช (ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัด)</p> <p>14) โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน (อบต.คลองใหม่)</p>
<p>6.) เขตประมง เนื้อที่ 447 ไร่</p> <p>7.) เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 4 ไร่</p>	<p>1) โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร (กรมประมง)</p> <p>2) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร (กรมประมง)</p> <p>3) โครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหารด้านปศุสัตว์ (สนง.ปศุสัตว์จังหวัด)</p> <p>4) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แบบแปลงใหญ่ (สนง.ปศุสัตว์จังหวัด)</p> <p>5) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงานเกษตรกร (สนง.ปศุสัตว์จังหวัด)</p> <p>6) โครงการออกแบบการปรับเปลี่ยนการใช้น้ำเพื่อการเกษตรตามนโยบาย (กรมชลประทาน)</p> <p>7) โครงการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นพื้นที่รับน้ำ (กรมชลประทาน)</p> <p>8) โครงการฝายเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร (อบต.คลองใหม่)</p> <p>9) โครงการระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร (กรมชลประทาน)</p> <p>10) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำปรับปรุงสระเก่า (อบต.คลองใหม่)</p>
<p>2. เขตแหล่งน้ำ เนื้อที่ 84 ไร่</p>	<p>1) โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทาน (กรมชลประทาน)</p> <p>2) โครงการพัฒนาระบบชลประทานด้วยนวัตกรรม (กรมชลประทาน)</p> <p>3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ (กรมชลประทาน)</p> <p>4) โครงการพัฒนาโครงการชลประทานเดิม (กรมชลประทาน)</p> <p>5) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการส่งและระบายน้ำ (กรมชลประทาน)</p> <p>6) โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำในพื้นที่ชลประทานเดิม (กรมชลประทาน)</p> <p>7) โครงการ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด)</p>

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
1.เขตเกษตรกรรมชั้นดี	1. การปรับปรุงบำรุงดิน											323,750.00			
2.เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง	1.1 การส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช	ไร่	20	20	20	20	20	100	7,500.00	7,500.00	7,500.00	7,500.00	7,500.00	37,500.00	พต.
3. เขตปศุสัตว์	1.2 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	5	5	5	5	5	25	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	15,000.00	พต.
4. เขตประมง	1.3 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปยุสด	ตัน	1	1	1	1	1	5	29,000.00	29,000.00	29,000.00	29,000.00	29,000.00	145,000.00	พต.
	1.4 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	50	50	50	50	50	250	750.00	750.00	750.00	750.00	750.00	3,750.00	พต.
	1.5 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทาง	กลุ่ม	2	2	2	2	2	10	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	25,000.00	พต.
	1.6 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์	ตัน	5	5	5	5	5	25	8,500.00	8,500.00	8,500.00	8,500.00	8,500.00	42,500.00	พต.
	1.6 สารเร่ง พต.6 จุลินทรีย์ผลิตสารบำบัดน้ำเสีย	ราย	5	5	5	5	5	50	2,500.00	2,500.00	2,500.00	2,500.00	2,500.00	12,500.00	พต.
	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	10	10	10	10	10	50	8,500.00	8,500.00	8,500.00	8,500.00	8,500.00	42,500.00	พต.
	2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน											625,000.00			
	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000	100,000	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	25,000.00	พต.
	2.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	ไร่	50	50	50	50	50	250	150,000.00	150,000.00	150,000.00	150,000.00	150,000.00	600,000.00	พต.
รวมเป้าหมายดำเนินงานและงบประมาณ												948,750.00			

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2556. แผนที่ขอบเขตตำบล (ไฟล์ข้อมูล). กระทรวงมหาดไทย.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา : <https://ebmn.cdd.go.th/>. 25 กุมภาพันธ์ 2567.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล.2567.ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา : <https://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2567. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2567. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>. 1 มีนาคม 2567
- กรมอุตุวิทยมวิทยา.2567.สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566).กรมอุตุวิทยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต ต้นศิริ และ คำรณ ไทรพิง. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน (Qualitative Land Evaluations) สำหรับพืชเศรษฐกิจ. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กรมการปกครอง. 2567. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา : https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop_1 1 มีนาคม 2566.

ที่ปรึกษา

นางนงนุช ศรีพุ่ม	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1
นางมัทธนา ชัยมหาวิน	ผู้เชี่ยวชาญด้านวางระบบการพัฒนาที่ดิน
นางสาวนรินทร์พร นาเมือง	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม
กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1
กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1
กลุ่มวิเคราะห์ดิน	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน	กรมพัฒนาที่ดิน

คณะผู้จัดทำ

นายธรรธิป บุญบุตร	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
นายกิตติศักดิ์ เผ่าผาง	เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน
นางชลดา ทองคำ	นักวิชาการการเกษตร
นายอิสเรศ ทองคำ	เจ้าพนักงานการเกษตร
นางสาวสันธนา เสียงใหญ่	เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์

กรมพัฒนาที่ดิน
LAND DEVELOPMENT DEPARTMENT
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2003/61 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
Call Center 1760